

Toetreding tot de collectieve uitkeringsfase in de FPR vanaf 57+ in combinatie met het vullen van de RDR

Van: Stichting Pensioenfonds voor Fysiotherapeuten

Datum: 25 juli 2025

Voor: Internetconsultatie Toezeggingenwet

Inleiding

Hierbij wat meer kleuring rondom de geleidelijke toetreding/ingroei naar de collectieve uitkeringsfase in de flexibele pensioenregeling (FPR) en wat context rondom het vullen van de risicodelingsreserve (RDR). Daarbij ook een inkijkje hoe wij een en ander in de praktijk voor ons zien.

Geleidelijke toetreding

Het is bij veel pensioenfondsen die overgaan naar de FPR de bedoeling dat deelnemers 10 jaar voor hun pensionering toetreden tot de collectieve uitkeringsfase. Bij deze zogenaamde geleidelijke toetreding wordt in praktijk niet gewerkt met vaste stappen van bijvoorbeeld 10% en dergelijke. Gedurende de jaren voor pensionering wordt immers nog premie ingelegd en rendement gemaakt. Dus je kunt niet uitgaan van bijvoorbeeld 10 gelijke stappen van 10%.

In plaats daarvan wordt altijd 1/restduur gehanteerd. Het opgebouwde kapitaal wordt dan gedeeld door de restduur van de looptijd tot pensionering. Dus als je 10 jaar van tevoren begint met ingroeien dan is het 1/10, 1/9, 1/8 etc. Indien er bij het eerste jaar, dus op 57 (of 58) jaar exact 100% zou staan dan zou die eerste stap dus gelijk zijn aan 10%.

In de wet verbeterde premiereregeling (Wvp) wordt dit al toegepast. Zie hoe dit aan de deelnemers wordt uitgelegd door SBZ middels een filmpje [SBZ Pensioen op LinkedIn: #pensioen #variabelpensioen #cvp #premiereregeling #fpr](#).

Vullen RDR en geleidelijke toetreding

Onze doelstelling is om de deelnemer die besluit bij pensionering gebruik te maken van zijn shoprecht zijn gehele persoonlijke pensioenkapitaal mee te geven. Als dat niet mogelijk is wordt het shoprecht in de praktijk een wassen neus. Echter DNB geeft aan dat op basis van de wet elke euro die de RDR ingaat er niet meer uitgehaald kan worden bij het shoppen. Dat betekent in de praktijk dat het vullen van de RDR uitgesteld moet worden tot op de pensioneringsdatum. Indien dit op de andere manier moet (*dus volgens variant 2 van DNB zoals hieronder te lezen*) wordt de rekenregel nog ingewikkeld, er terwijl die in de Wvp al nooit 10% was. Ook de communicatie wordt lastiger en daarbij lopen we het risico dat de deelnemer het idee heeft dat zijn variabele pensioen hoger is dan het feitelijk gaat worden bij pensionering.

DNB schreef aan ons het volgende: “ Ten aanzien van **de situatie 'bij transitie'** voldoet jullie voorstel aan de wettelijke eisen.

In de notitie stellen jullie voor **de 'run'-situatie** voor:

- Tien jaar voor pensionering maakt de deelnemer een voorlopige keuze tussen een vast of een variabel pensioen.
- Kiest de deelnemer voor de voorlopige keuze variabel pensioen, dan wordt vanaf 10 jaar vóór de pensioenrichtleeftijd van 67 jaar stapsgewijs een deel van het persoonlijk kapitaal niet meer volgens de gekozen lifecycle belegd. Het eerste jaar wordt 1/10e deel van het kapitaal van de deelnemer niet meer belegd volgens de lifecycle, maar conform het beleggingsbeleid die voor het CVP wordt gehanteerd. Het jaar daarna wordt 1/9e deel niet meer belegd conform de gekozen lifecycle en dus ook alvast belegd op basis van het beleggingsbeleid van het CVP. Dus vanaf tien jaar vóór pensioendatum wordt 10% van het kapitaal omgezet in toetreding tot het CVP.

- *Pas wanneer (in het tiende jaar) de laatste 1/10e van het kapitaal van de deelnemer toetreedt tot het collectief toedelingsmechanisme, wordt ook de risicodelingsreserve gevuld met 3% van het totale kapitaal van de deelnemer.*

Het wettelijk kader waarmee dit voorstel beoordeeld moet worden, is te vinden in artikel 28b, zevende lid en artikel 28e, tweede lid Wvb. Met name is dan de bepaling van artikel 28b, zevende lid Wvb van belang dat eist dat geleidelijke toetreding tot de toedelingskring 'tijdsevenredig' plaatsvindt. Jullie voorstel voldoet niet aan deze wettelijke eis, omdat de omzetting van kapitaal in het collectieve toedelingsmechanisme niet tijdsevenredig plaatsvindt (eerste 9 jaar 10%, laatste jaar 7% omdat de resterende 3% van het totale kapitaal van de deelnemer wordt gebruikt ter vulling van de risicodelingsreserve).

Op basis van de huidige wetgeving zien wij twee varianten voor geleidelijke toetreding tot de toedelingskring die wél voldoen aan de wettelijke eisen. Daarbij leidt de eerste variant waarschijnlijk niet tot het door jullie gewenste resultaat, maar we willen toch beide varianten meegeven:

- *Bij variant 1 wordt bij tijdsevenredige toetreding tot de toedelingskring ook de RDR tijdsevenredig gevuld. In deze variant wordt vanaf 10 jaar vóór pensioendatum ieder jaar 10% van het kapitaal deels omgezet in RDR en deels in toetreding tot het collectief toedelingsmechanisme. Dat zou er als volgt uitzien:*

Tijd	t-9	t-8	t-7	t-6	t-5	t-4	t-3	t-2	t-1	t=0 (pensioendatum)
Toetreding toedelingskring	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%
Vulling RDR	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Totaal	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%

- *variant 2 wordt de financiering van de RDR uitgesteld tot aan de pensioendatum (en nadat de deelnemer de keuze heeft gemaakt om geen gebruik te maken van shoprecht). De financiering RDR hoeft namelijk niet per se tijdsevenredig plaats te vinden. Deze variant zou er als volgt uitzien: vanaf tien jaar vóór pensioendatum wordt 9,7% van het kapitaal omgezet in toetreding tot het collectief toedelingsmechanisme. In het laatste jaar wordt het restant - hier 3%, in aanvulling op de 9,7% - gebruikt voor inkoop in de RDR. De RDR wordt dan alleen in jaar 10 gefinancierd uit kapitaal, maar wel met tijdsevenredige toetreding tot het collectief toedelingsmechanisme.*

Tijd	t-9	t-8	t-7	t-6	t-5	t-4	t-3	t-2	t-1	t=0 (pensioendatum)
Toetreding toedelingskring	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%
Vulling RDR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3%
Totaal	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	9,7%	12,7%

Onze oplossing

Wij willen de geleidelijke toetreding graag zo blijven doen als aan het begin geschetst (Wvp kent ook al deze ingroei, maar inderdaad nog geen RDR) en dus het deel dat wordt overgeheveld uit te drukken als voorwaardelijke variabele uitkering die rekening houdt met een 3% afslag. Bij ons bedraagt de RDR namelijk 3%.

We delen dus 1/10 van het IDC kapitaal door een actuariële factor inclusief opslag voor risicodelingsreserve. Daarmee krijgt de deelnemer op zijn portaal een indicatieve hoogte van de voorwaardelijke variabele uitkering te zien die in lijn is met de huidige grondslagen. Dat gebeurt vervolgens elk jaar. Het laatste jaar wordt het laatste deel (dat gebeurt pas op pensioendatum) volledig overgeheveld. Doordat we steeds rekening houden met de 3% is voor de deelnemer de indicatieve uitkeringshoogte in lijn met de laatste grondslagen. Het laatste deel wordt vervolgens op eenzelfde manier bepaald. Op pensioendatum wordt dan 3% van het totale kapitaal beschikbaar voor variabele uitkering overgeheveld naar de risicodelingsreserve met een ander beleggingsbeleid. Dit kan in theorie uit het CVP (vermogen dat onder collectieve beleggingsbeleid van CVP valt, dit heeft uiteraard de voorkeur) maar ook uit de laatste storting worden gefinancierd (wat dus botst met rekenregel). De hoogte van de variabele uitkering wordt vanaf pensioeningangsdatum bepaald op het tarief zonder opslag voor de risicodelingsreserve en is dus weer gelijk met indicatie voor pensioendatum. Zo voorkomen we dat een deelnemer voorafgaand aan de pensioendatum een te "hoge" indicatie krijgt. Ten alle tijden geven we een deelnemer op portalen een indicatie van het totale voor hem/haar gereserveerde kapitaal bij shoprecht (zijnde zijn iDC potje en het deel dat in het collectief toedelingsmechanisme meeloopt). Ook krijgt de deelnemer zicht op keuzes die worden gemaakt na pensioneren, want de werkelijke hoogte en dergelijke wordt pas bepaald bij pensioneren (deelnemer kan immers nog kiezen voor uitruil nabestaande of een dalende uitkering of mogelijk een lumpsum, zie voorbeeld planner). De getoonde uitkeringen zijn dus altijd indicatief en tevens niet ingegaan waardoor ze dus ook niet meedelen in risicodelingsreserve indien die wordt ingezet voor voorkomen verlaging ingegane uitkeringen

Aangezien het resultaat gelijk is, is dit naar onze mening uitvoeringstechnisch en communicatief een betere systematiek.

Wettelijke belemmering

Onze hiervoor geschetste werkwijze/route is ook met DNB besproken, maar DNB is van mening dat het vastloopt op artikel 28b lid 7 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling en dan met name het woord tijdsevenredig.

*Tekst van art. 28b lid 7 ad a: in afwijking van het zesde lid kunnen deelnemers of gewezen deelnemers deel uitmaken van de toedelingskring in de laatste tien jaar voorafgaand aan de reglementaire pensioenleeftijd, waarbij de deelname van deelnemers of gewezen deelnemers aan de toedelingskring plaatsvindt door **tijdsevenredige** toetreding tot het collectief toedelingsmechanisme in deze periode;*

Gewenste technische wettelijke aanpassing

Het moge duidelijk zijn dat wij graag willen dat de wet toestaat geleidelijk toe te treden tot het uitkeringscollectief en door de belemmering van de 3% opslag pas op pensioendatum formeel toe te kennen aan de risicodelingsreserve kan worden voorkomen dat dit bedrag niet mee mag bij shoprecht. Uiteraard zijn wij geen deskundigen op het gebied van wetgeving maar wellicht volstaat het al als het woord tijdsevenredig in de wet wordt vervangen door geleidelijk. Of door een extra lid aan art 28b Wvb toe te voegen waarin een afwijking van de tijdsevenredige toetreding wordt toegestaan waarbij in het laatste jaar voorafgaand aan de pensioenleeftijd een deel van het dan resterende persoonlijke pensioenvermogen aan de RDR mag worden toegevoegd.